

ΜΠΣ Θεωρητική και Πρακτική Φιλοσοφία
2024-25

Περιγραφές Μαθημάτων

ΚΩΔΙΚΟΣ	TRP_302A, TRP_302B	ΕΞΑΜΗΝΟ	Γ'
ΤΙΤΛΟΣ	Μεταφυσική Ι-Ηθική Φιλοσοφία ΙΙ: Μεταφυσική και Προτρεπτική: Προσωκρατικοί, Κλασική και Ύστερη Αρχαιότητα		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔ. ΩΡΕΣ ΔΙΔ.	ECTS	
Σεμινάριο	3	10	
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ:	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔ/ΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
URL ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	https://eclass.upatras.gr/courses/PHIL2223/		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Σκοπός του σεμιναρίου είναι να διερευνήσουμε πτυχές της Μεταφυσικής στους Προσωκρατικούς και στην φιλοσοφία της Κλασικής και Ύστερης Αρχαιότητας από τις οποίες αναδύονται μορφές Προτρεπτικής που συνεπάγονται διάχυση, σκέψη, και βαθιά επίδραση των φιλοσοφικών προβλημάτων και των αντίστοιχων συζητήσεων στο επίπεδο της Ηθικής, της Πολιτικής και της Κοινωνίας, καθώς και στα συναφή φιλοσοφικά πεδία της Ηθικής, Πολιτικής και Κοινωνικής φιλοσοφίας. Περαιτέρω, ειδικός σκοπός του σεμιναρίου είναι να μελετήσουμε την Θεολογία του Ξενοφάνους, καθώς και την Μεταφυσική που συνδέεται με την Ιδέα του Αγαθού, όπως αυτή παρουσιάζεται στα βιβλία ΣΤ' και Ζ' της πλατωνικής *Πολιτείας*, στο Α' βιβλίο των *Ηθικών Νικομαχείων* του Αριστοτέλους, και στα σχόλια του Πρόκλου στην *Πολιτεία* του Πλάτωνος.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής/τρια θα είναι σε θέση να:

- Έχει αποδεδειγμένη γνώση και κατανόηση φιλοσοφικών θεμάτων που παρουσιάζονται στα υπό εξέταση αρχαία κείμενα
- Χρησιμοποιεί την αποκτηθείσα γνώση και κατανόηση και σε άλλα συναφή αρχαία φιλοσοφικά κείμενα και να αποδεικνύει ότι διαθέτει ικανότητες φιλοσοφικής ανάγνωσης, ανάλυσης, και κριτικής κατανόησης των κειμένων αυτών
- Διαθέτει ικανότητες διατύπωσης και ανάπτυξης επιχειρημάτων για την υποστήριξη ή την αντίκρουση φιλοσοφικών θεωριών και αντιλήψεων
- Διαμορφώνει κρίσεις που περιλαμβάνουν προβληματισμό για συναφή μεταφυσικά, γνωσιολογικά ή επιστημονικά και ηθικά ζητήματα
- Έχει αναπτύξει εκείνες τις δεξιότητες απόκτησης γνώσεων που του χρειάζονται για να συνεχίσει σε περαιτέρω σπουδές με μεγάλο βαθμό αυτονομίας

Γενικές Ικανότητες

- Αυτόνομη εργασία
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Ξενοφάνης, Πλάτων (*Πολιτεία* ΣΤ' και Ζ' βιβλία), Αριστοτέλης (*Ηθικών Νικομαχείων* Α'), Πρόκλος (*Υπόμνημα στην Πολιτεία του Πλάτωνος*)

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην αίθουσα, πρόσωπο με πρόσωπο.	
ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Συμμετοχή στο σεμινάριο	39 ώρες
	Εβδομαδιαία ανάγνωση, προετοιμασία συναντήσεων και παρουσιάσεων	240 ώρες
	Προετοιμασία τελικής εργασίας	96 ώρες
	Σύνολο	375 ώρες
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Παρουσιάσεις, συμμετοχή, τελική γραπτή εργασία	

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Heitsch, E., 1983, *Xenophanes: Die Fragmente*, Munich and Zurich: Artemis Verlag.
- Leshner, J.H., 1992, *Xenophanes of Colophon: Fragments: A Text and Translation with Commentary*, Toronto: University of Toronto Press.
- Schäfer, C., 1996, *Xenophanes von Kolophon: ein Vorsokratiker zwischen Mythos und Philosophie*, Stuttgart: B.G. Teubner.
- Jaeger, W., 1949, *The Theology of the Early Greek Philosophers*, Oxford Clarendon Press.
- Α.-Φ. Δ. Μουρελάτος, *Οι Προσωκρατικοί*, Συλλογή Κριτικών Δοκιμίων (Δίτομο), Αθήνα 1990: Ευρωσπουδή.
- G.S. Kirk-J.E. Raven-M. Schofield, *Οι Προσωκρατικοί φιλόσοφοι*, Μετφ. Δ. Κούρτοβικ, Αθήνα 2014⁵: Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης (Τίτλος πρωτοτύπου: *The Presocratic Philosophers, A Critical History with a Selection of Texts*, Cambridge 1983²: Cambridge University Press).
- Θεόφιλος Βέικος, *Οι Προσωκρατικοί*, Αθήνα 2016: Gutenberg (πρώτη έκδοση 1972).
- Mouzala, Melina G. (ed.), *Ancient Greek Dialectic and Its Reception*, Belin-Boston: De Gruyter, 2023.
- Πλάτων, *Πολιτεία*, 2002, Εισαγ. Σημείωμα, Μετφ., Ερμ. Σημειώματα Ν.Μ. Σκουτερόπουλος, Εκδ. Πόλις.
- *Procli Diadochi in Platonis rem publicam commentarii*, 2vol. (Bibliotheca scriptorum Graecorum et Romanorum Teubneriana), Leipzig: Teubner, 1899-1901[Reprint Amsterdam: Hakkert,1965].
Standard edition of the Greek text.
- Festugière, A.-J. (transl.), *Proclus: Commentaire sur la République*, 3 vol., (Bibliothèque des textes philosophiques), Paris: Vrin, 1970. French translation, notes, detailed overviews, and index.
- Santas, G., 1999, "The Form of the Good in Plato's *Republic*", στο G. Fine (ed.), *Plato 1, Metaphysics and Epistemology*, Oxford 1999: Oxford University Press.
- Denyer, N., 2007, "Sun and Line, The role of the Good" στο G.R.F. Ferrari (ed.), *The Cambridge Companion to Plato's Republic*, California 2007: Berkeley Publication.
- Ludwig, C.H. Chen, *Acquiring knowledge of the Ideas: A study of Plato 's Methods on the Phaedo, the Symposium and the central books on the Republic*, Stuttgart 1992: Franz Steiner Verlag.
- Annas, J., 1997, "Understanding and the Good: Sun, Line, Cave", Richard Kraut (ed.), *Praise for Plato 's Republic, Critical Essays*, Maryland 1997: Rowman & Littlefield Publishers, Inc.
- Murdoch, I., 1997, "The Sovereignty of Good", Richard Kraut (ed.), *Praise for Plato 's Republic, Critical Essays*, Maryland 1997: Rowman & Littlefield Publishers, Inc.
- Ferber, R., 1989, *Platos Idee des Guten*, St. Augustin.

- Μουζάλα, Μ.Γ., «Η οντολογική κλίμακα του Αγαθού στο ΣΤ' βιβλίο της πλατωνικής *Πολιτείας*: μία προσέγγις με αφετηρία την πρόκληση ανάγνωση», *Φιλοσοφείν*, 10, 2014, 265-282.
- Mouzala, M.G., "Aristotle's Criticism of the Platonic Idea of the Good in the *Nicomachean Ethics A6*", (Συμμετοχή στο Παγκόσμιο Συνέδριο για τα 2400 χρόνια του Αριστοτέλη "The Philosophy of Aristotle". Athens, July 2016), *Peitho- Examina Antiqua-*, 1(8), 2017, 309-341.

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	TRP_305	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Γ
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Φιλοσοφία του νου: Αντίληψη και σκέψη		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ECTS
	3		10
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ:	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά, αλλά απαιτείται ανάγνωση και κατανόηση της βιβλιογραφίας που είναι κυρίως στα αγγλικά		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ	https://eclass.upatras.gr/courses/PHIL1964/		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Εξειδικευμένες γνώσεις σε ένα ενεργό κλάδο της σημερινής φιλοσοφίας. Προχωρημένη γνώση θεμάτων που είναι στο επίκεντρο της έρευνας και που συνδέονται με πληθώρα κεντρικών προγραμμάτων έρευνας (σχέσεις σκέψης και σημασιολογίας, σύγχρονες θεωρίες του περιεχομένου).
Γενικές Ικανότητες
Οι φοιτητές θα αποκτήσουν την ικανότητα να χειρίζονται και να επιλύουν μια κατηγορία προβλημάτων που προκύπτουν στη φιλοσοφική έρευνα. Θα μπορέσουν στη συνέχεια να συμμετάσχουν σε ερευνητικές δραστηριότητες και να διεξαγάγουν δική τους έρευνα.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Συνεχίζοντας την θεματική του περυσινού σεμιναρίου για το νοητικό περιεχόμενο (που εστίασε στις σκέψεις), το φετινό σεμινάριο εστιάζει στο πρόβλημα των περιεχομένων της αντίληψης, στην αντίληψη ως μορφή αναπαράστασης και στις σχέσεις της αντίληψης με τη σκέψη. Η αντίληψη είναι η πηγή των εμπειρικών μας γνώσεων--εδραιώνει πεποιθήσεις που είναι οι φορείς της γνώσης. Ωστόσο σύμφωνα με μια πληθώρα από φιλοσοφικές και εμπειρικές θεωρίες, οι αντιληπτικές αναπαραστάσεις δεν έχουν την ίδια μορφή με τις σκέψεις και δεν μπορούν να περιγραφούν με βάση το γλωσσικό πρότυπο που εφαρμόστηκε ιστορικά στις σκέψεις. Οι αντιλήψεις περιγράφονται ως εικονικές, αναλογικές, μη-εννοιακές και απλές (δηλ. όχι συνθεσιακές) αναπαραστάσεις, ενώ οι σκέψεις ως δομημένες, συνθεσιακές και αποτελούμενες από έννοιες. Υπό αυτές τις συνθήκες, τι θα μπορούσε να σημαίνει ότι οι βασικές μας πεποιθήσεις βασίζονται στις αντιλήψεις; Πώς μπορεί μια αντίληψη χωρίς προτασιακή δομή να τροφοδοτήσει με περιεχόμενο μια πεποίθηση που είναι προτασιακή—από πού θα προκύψουν ως διακριτά φαινόμενα η κατηγορήση, η αναφορά, ή η ποσόδειξη που εμφανίζονται στη σκέψη; Θα ξεκινήσουμε από τη μελέτη τριών θεωριών για τα περιεχόμενα της αντίληψης (Burge 1991, Crane 2001, Searle 1983). Στη συνέχεια θα εξετάσουμε τη θεωρία των δεικτικών σκέψεων του Gareth Evans (1982)—σκέψεων που αντλούν το περιεχόμενό τους από την αντίληψη—καθώς και τον ισχυρισμό του Evans περί μη εννοιακού περιεχομένου της αντίληψης. Τέλος, θα μελετήσουμε τη θεωρία των δεικτικών σκέψεων του Campbell (2002, 2011).

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Συζήτηση κειμένων που έχουν προτεοιμαστεί από την ομάδα. Παραδόσεις και καθοδήγηση στην προετοιμασία άρθρων και κεφαλαίων που αναρτώνται σε εβδομαδιαία βάση στο eclass του σεμιναρίου: https://eclass.upatras.gr/courses/PHIL1964 .	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Συμμετοχή στο σεμινάριο	40 ώρες
	Εβδομαδιαία ανάγνωση και προετοιμασία συνατήσεων σεμιναρίου και παρουσιάσεων	(15 ώρες/εβδ) 195 ώρες
	Προετοιμασία τελικής εξέτασης/παρουσιάσεων	140 ώρες
	Σύνολο	375 ώρες
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Παρουσιάσεις, συμμετοχή, δυνατότητα τελικής γραπτής εξέτασης	

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Bach, K. 1987. *Thought and Reference*. Oxford: Clarendon Press.
- Burge, T. 1991. *Vision and Intentional Content*. In Lepore and Gulick (Eds.), *John Searle and his Critics*. Blackwell.
- Campbell, J. 2002. *Reference and Consciousness*. Oxford University Press.
- Crane, T. 2001. *Elements of Mind*. Oxford University Press.
- Dickie, I. 2015. *Perception and demonstratives*. In Mohan Matthen (Ed.), *Oxford Handbook of the Philosophy of Perception*, Oxford University Press, 833-852.
- Evans, G. 1982. *The Varieties of Reference*. Oxford University Press.
- Mole, Smithies & Wu (Eds.). 2011. *Attention*. Oxford University Press.
- Levine, J. 2010. *Demonstrative thought*. *Mind & Language* 25.2: 169-195.
- Smithies, D. 2011. *What is the role of consciousness in demonstrative thought?* *J Phil* 108, 5-34.

ΚΩΔΙΚΟΣ	TPP_301B	ΕΞΑΜΗΝΟ	Γ
ΤΙΤΛΟΣ	Ηθική φιλοσοφία Ι: Αποδόμηση		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔ. ΩΡΕΣ ΔΙΔ.	ECTS	
Σεμινάριο	3	10	
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ:	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔ/ΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά		
URL ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	https://eclass.upatras.gr/courses/PHIL2225/		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Στο τέλος των μαθημάτων, οι φοιτητές/-τριες θα είναι σε θέση να κατανοούν και να επεξεργάζονται κριτικά κείμενα από την παράδοση της αποδόμησης στη φιλοσοφία. Θα μπορούν επίσης να αξιοποιούν τις γνώσεις τους για την βαθύτερη κατανόηση των προβλημάτων που θέτει η κριτική της μεταφυσικής στο πεδίο της ηθικής φιλοσοφίας σε συγγραφείς του 20 ^{ου} αιώνα
Γενικές Ικανότητες

Αυτόνομη εργασία
Άσκηση κριτικής και αυτοκριτική
Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Ενώ στο πρώιμο έργο του ο Ντερριντά επιχειρεί να καταδείξει ότι η απόπειρα της μεταφυσικής να σταθεροποιήσει ιεραρχικές διπολικές σχέσεις είναι καταδικασμένη σε αποτυχία και αυτο-αποδομείται, στο ύστερο έργο του στρέφεται στις αξιώσεις που εγείρει, παρ' όλα αυτά, η εν λόγω αποτυχία στο πεδίο της ηθικής φιλοσοφίας. Με επίκεντρο την ομιλία του Ντερριντά με τίτλο «Συγχωρείν», θα ασχοληθούμε με το κλασικό ηθικό ερώτημα των όρων και των ορίων της συγχώρεσης, ταυτόχρονα όμως, ανατρέχοντας σε πλήθος άλλων κειμένων, με το σύνολο της ηθικής θεωρίας της αποδόμησης.

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Συμμετοχή στο σεμινάριο	39 ώρες
	Εβδομαδιαία ανάγνωση, προετοιμασία συνατήσεων και παρουσιάσεων	240 ώρες
	Προετοιμασία τελικής εργασίας	96 ώρες
	Σύνολο	375 ώρες
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Παρουσιάσεις, συμμετοχή, δυνατότητα τελικής γραπτής εργασίας	

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βασικό κείμενο:

Jacques Derrida, *Συγχωρείν. Το ασυγχώρητο και το απαράγραπτο*, Angelus Novus, Αθήνα 2017.

Άλλα κείμενα του Derrida στα ελληνικά (επιλογή)

Περί γραμματολογίας, Γνώση, Αθήνα 1990.

Η φωνή και το φαινόμενο, Ολκός, Αθήνα 1997.

Χώρα. Η πολιτική στην χώρα του Τίμαιου, Καρδαμίτσα, Αθήνα 2000.

Φαντάσματα του Μαρξ. Το κράτος του χρέους, η διεργασία του πένθους και η νέα Διεθνής, Εκκρεμές 2000.

Θάνατον διδόναι, Ροπή, Αθήνα 2002

Η γραφή και η διαφορά, Καστανιώτης, Αθήνα 2003.

Το Πανεπιστήμιο άνευ όρων, Εκκρεμές, Αθήνα 2004.

Θέσεις, Πλέθρον, Αθήνα 2006.

Ισχύς νόμου, Πατάκης, Αθήνα 2015.

Δευτερογενής βιβλιογραφία στα ελληνικά

Κακολύρης Γεράσιμος, *Ο Ζακ Ντερριντά και η αποδομητική ανάγνωση*, Εκκρεμές, 2004

Κακολύρης Γεράσιμος, *Η ηθική της φιλοξενίας*, Πλέθρον, Αθήνα 2017.

Μπεννινγκτον, Τζέφφρυ – Ντερριντά, Ζακ, Ντερριντά, Νήσος, Αθήνα 2018

Μπιτσώρης Βαγγέλης, *Ζακ Ντερριντά. Ζωή, θάνατος, επιβίωση*, Νεφέλη, Αθήνα 2006.

Deutscher Penelope, *Ντερριντά*, Πατάκης 2012.

Φουρτούνης Γιώργος, *Αποδόμηση σε «τελική ανάλυση»*, Νήσος, Αθήνα 2023.

ΚΩΔΙΚΟΣ	TRP_304A, TRP_307B	ΕΞΑΜΗΝΟ	Γ
ΤΙΤΛΟΣ	Αισθητική (ΓΜ), Φιλοσοφία της Τέχνης Ι (ΗΠ): Αισθητικές θεωρίες στη γερμανική φιλοσοφία: Καντ, Σίλλερ και Σέλλινγκ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ		ΕΒΔ. ΩΡΕΣ ΔΙΔ.	ECTS
Σεμινάριο		3	10

ΚΩΔΙΚΟΣ		ΕΞΑΜΗΝΟ	Δ'
ΤΙΤΛΟΣ	Φιλοσοφία της Ψυχιατρικής		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ		ΕΒΔ. ΩΡΕΣ ΔΙΔ.	ECTS
Διαλέξεις		3	10
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔ/ΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Με το πέρας του μαθήματος και την επιτυχή εξέταση σε αυτό, οι φοιτητές και οι φοιτήτριες θα έχουν την δυνατότητα α) να συλλαμβάνουν τα φιλοσοφικά προβλήματα που προκύπτουν από την άσκηση της ψυχιατρικής β) να διακρίνουν τις διαφορετικές φιλοσοφικές προσεγγίσεις αναφορικά την επίλυση των εν λόγω προβλημάτων και γ) να έχουν μια γενική εικόνα για την άσκηση της ψυχιατρικής πρακτικής σήμερα.
Γενικές Ικανότητες
Κριτική ανάγνωση πρωτότυπων φιλοσοφικών κειμένων. Συγγραφή φιλοσοφικής εργασίας. Προφορική παρουσίαση ενός φιλοσοφικού κειμένου.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα ασχολείται με τα φιλοσοφικά προβλήματα που ανακύπτουν από την άσκηση της ψυχιατρικής και τα οποία εκτείνονται σε μεγάλο φάσμα της μεταφυσικής και της γνωσιολογίας. Η φιλοσοφία της ψυχιατρικής είναι ένας ραγδαία αναπτυσσόμενος, τα τελευταία χρόνια, κλάδος της φιλοσοφίας της επιστήμης και αυτό δεν είναι ανεξάρτητο από την εξέλιξη της ίδιας της ψυχιατρικής, η οποία οδηγεί σε μια σειρά από ερωτήματα τόσο μεταφυσικά όσο και γνωσιολογικά. Οι βασικοί λόγοι έγερσης των εν λόγω ερωτημάτων είναι δύο: α) το γεγονός ότι οι ψυχοπαθολογικές κατηγορίες αλλάζουν (π.χ. η ομοφυλοφιλία θεωρούνταν ασθένεια μέχρι το 1973, αλλά όχι μετά) β) τα διαφορετικά επίπεδα (βιολογικό, ψυχολογικό, κοινωνικό που εμπλέκονται στις ψυχιατρικές εξηγήσεις των ψυχικών νόσων (π.χ. γονιδιακοί προδιαθεσιακοί παράγοντες, δομές προσωπικότητας, οικονομικό επίπεδο κλπ). Μερικά από τα ερωτήματα που θα πραγματευτούμε στο μάθημα είναι τα ακόλουθα: -Ποιο είναι το οντολογικό καθεστώς των ψυχοπαθολογικών οντοτήτων; Υπάρχουν αντικειμενικά ή είναι κοινωνικές κατασκευές;

-Πώς συνδυάζονται διαφορετικού τύπου εξηγήσεις (βιολογικές, ψυχολογικές, κοινωνικές) σε μία ενιαία εξήγηση στην ψυχιατρική;

-Πώς καταλήγουμε στις ψυχοπαθολογικές ταξινομήσεις, δηλαδή πως μπορούμε να γνωρίσουμε τις ψυχοπαθολογικές οντότητες;

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ.	Δια ζώσης στην τάξη	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Eclass, zoom (όταν χρειαστεί)	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Συμμετοχή στο σεμινάριο	39 ώρες
	Εβδομαδιαία ανάγνωση, προετοιμασία συνατήσεων και παρουσιάσεων	240 ώρες
	Προετοιμασία τελικής εργασίας	96 ώρες
	Σύνολο	375 ώρες
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Α) Παρουσίαση ενός φιλοσοφικού κειμένου στην τάξη (25%) Β) Συμμετοχή στην τάξη (25%) Γ) Γραπτή απαλλακτική εργασία (50%)	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ενδεικτικά (τα ακριβή κείμενα που θα διαβάσουμε θα διαμοιραστούν με το syllabus του μαθήματος).

OWEN G.(2009), *Philosophical Issues in Psychiatry: Explanation, Phenomenology, and Nosology*. Edited by K. S. Kendler and J. Parnas. (Pp. 424; \$60.00, ISBN 13: 978-0-8018-8983-7.) Johns Hopkins University Press: Baltimore

ΚΩΔΙΚΟΣ	TRP_403A	ΕΞΑΜΗΝΟ	Δ
ΤΙΤΛΟΣ	Φιλοσοφία του νου: Βασικά Προβλήματα		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ		ΕΒΔ. ΩΡΕΣ ΔΙΔ.	ECTS
Σεμινάριο		3	10
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ:	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔ/ΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά		
URL ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	https://eclass.upatras.gr/courses/PHIL2075/		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Οι φοιτητές θα αποκτήσουν μια λεπτομερή γνώση βασικών προβλημάτων στη φιλοσοφία του νου, των κυριότερων σύγχρονων λύσεων που έχουν προταθεί και των κριτικών που έχουν ασκηθεί κατά αυτών των λύσεων. Επιπλέον, θα εξοικειωθούν με τον τρόπο που συνδέονται αυτά τα προβλήματα και οι αντίστοιχες λύσεις. Μέσα από την μελέτη αυτών των ζητημάτων, οι φοιτητές θα αποκτήσουν μια πιο εκλεπτυσμένη αντίληψη περί του νου και της σχέσης του με τον φυσικό κόσμο.

Γενικές Ικανότητες

Οι φοιτητές θα αποκτήσουν την ικανότητα αναζήτησης, ανάλυσης και σύνθεσης θέσεων και επιχειρημάτων από τις σχετικές πηγές. Επίσης θα αναπτύξουν την κριτική τους ικανότητα και θα ενισχύσουν την ικανότητα συγγραφής μιας αυτόνομης εργασίας.

ΠΕΡΙΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στο μάθημα θα εξεταστεί η φύση του νου και η σχέση του με τον εγκέφαλο, το σώμα και, γενικότερα, τον φυσικό κόσμο. Στο πλαίσιο της αναλυτικής φιλοσοφίας έχουν δοθεί διάφορες απαντήσεις στο ερώτημα για τη φύση του νου, οι οποίες, ως επί το πλείστον, είναι φυσιοκρατικές και αντιτίθενται στην καρτεσιανή εικόνα για το νου. Σύμφωνα με αυτή την εικόνα, που επικρατεί στην καθημερινή προθεωρητική αντίληψη για τα νοητικά φαινόμενα, ο νους βρίσκεται εκτός του φυσικού κόσμου και ο τρόπος που καθένας από εμάς γνωρίζει τις νοητικές του καταστάσεις χαρακτηρίζεται από μια ιδιαίτερου τύπου αμεσότητα, η οποία διαφέρει από τον τρόπο που γνωρίζουμε τον φυσικό κόσμο. Στο μάθημα, αφού παρουσιαστεί η οντολογική και η γνωσιολογική διάσταση της καρτεσιανής εικόνας για το νου, θα εξεταστούν αρχικά ορισμένες βασικές προσεγγίσεις που έχουν προταθεί για να ενταχθεί ο νους εντός του φυσικού κόσμου. Με αφετηρία τη διάκριση ανάμεσα στο προσωπικό και το υποπροσωπικό επίπεδο εξήγησης, θα μελετηθούν οι σχέσεις αναγωγής, επιγένεσης και ανάδυσης ως εναλλακτικές βάσεις για την εξήγηση της ένταξης του νοητικού στο φυσικό. Κατόπιν, με βάση την κριτική στη γνωσιολογική διάσταση της καρτεσιανής εικόνας για το νου, θα εξεταστούν βασικές προσεγγίσεις στα προβλήματα της συνείδησης, της αυτοσυνειδησίας και της ορθολογικότητας, οι οποίες έχουν αναπτυχθεί στο πλαίσιο της αναλυτικής φιλοσοφίας. Η εξέταση αυτών των προβλημάτων θα συνδεθεί με το πρόβλημα της αποβλεπτικότητας των νοητικών φαινομένων και θα διερευνηθεί, ειδικότερα, αν η ικανότητα αντίληψης και επιδέξιας πράξης προϋποθέτει κάποιου είδους εννοιολόγηση. Στο τελευταίο μέρος του μαθήματος, λαμβάνοντας υπόψη τα συμπεράσματα των προηγούμενων ενοτήτων, θα εξεταστεί με ποιον τρόπο ο νους μπορεί να κατανοηθεί ως ενσώματος και ενταγμένος στο φυσικό και κοινωνικό περιβάλλον.

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Παραδόσεις που αφορούν το εκάστοτε εξεταζόμενο πρόβλημα, τις κυριότερες λύσεις που έχουν προταθεί και τις κριτικές που έχουν ασκηθεί κατά αυτών των λύσεων. Συζήτηση κειμένων που έχουν προετοιμαστεί από τους φοιτητές.	
ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Συμμετοχή στο σεμινάριο	39 ώρες
	Εβδομαδιαία ανάγνωση, προετοιμασία συναντήσεων και παρουσιάσεων	240 ώρες
	Προετοιμασία τελικής εργασίας	96 ώρες
	Σύνολο	375 ώρες
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	30% από την προφορική και γραπτή παρουσίαση κατά τη διάρκεια του εξαμήνου 70% από την τελική κατ' οίκον εξέταση	

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Boyle, M. (2011): "Transparent Self-Knowledge", *Proceedings of the Aristotelian Society Supplementary Volume*, lxxxv.
Boyle, M. (2016): "Additive Theories of Rationality: A Critique," *European Journal of Philosophy*, 24:3: 527–555.

- Cassam, Q. (2017): "What asymmetry? Knowledge of self, knowledge of others, and the inferentialist challenge", *Synthese* 194: 723–741
- Davidson, D. (2004): "Turing's Test" στο *Problems of Rationality*. Oxford: Oxford University Press
- Dennett, D. C. (1969), *Content and Consciousness*, London: Routledge and Kegan Paul, pp.101-108.
- Drayson, Z. (2014): "The Personal/Subpersonal Distinction", *Philosophy Compass* 9 (5): 338-346.
- Dreyfus, H. (2007): "The Return of the Myth of the Mental", *Inquiry*, 50:4
- Fodor, J. (1981): "The Mind-Body Problem", *Scientific American*, 244:114-25.
- Haugeland, J. (1998): "Mind embodied and embedded" στο J. Haugeland (1998): *Having Thought*. Harvard University Press
- Hornsby, J. (2000): "Personal and sub-personal; A defence of Dennett's early distinction", *Philosophical Explorations: An International Journal for the Philosophy of Mind and Action*, 3:1, 6-24.
- Kim, J. (2005): *Φιλοσοφία του Νου*, μτφρ Ελένη Μανωλακάκη. Εκδόσεις Leader Books, κεφ. 6 και 9.
- McDowell, J. (2007): "What Myth?", *Inquiry*, 50:4.
- Ryle, G. (1949): *The Concept of Mind*. Hutchinson's University Library, 1949, κεφ. 1-2.
- Searle, J. (1980/1993): «Νοήσεις, Εγκέφαλοι και Προγράμματα» στο Hofstadter, R. D. & Dennett, C. D.: *Το Εγώ της Νόησης - Φαντασίες και Στοχασμοί για τον Εαυτό και την Ψυχή*. Εκδόσεις Κάτοπτρο.
- Zahavi D. & Kriegel, U. (2015): "For-me-ness: What it is and what it is not" στο D.O. Dahlstrom, A. Elpidorou and W. Hopp (eds.), *Philosophy of Mind and Phenomenology: Conceptual and Empirical Approaches*. London: Routledge.

ΚΩΔΙΚΟΣ	TRP_402B	ΕΞΑΜΗΝΟ	Δ
ΤΙΤΛΟΣ	Πολιτική Φιλοσοφία III: Η πολιτική φιλοσοφία του Γερμανικού ιδεαλισμού		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔ. ΩΡΕΣ ΔΙΔ.	ECTS	
Σεμινάριο	3	10	
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ:	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔ/ΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά		
URL ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Με το πέρας του μαθήματος οι φοιτήτριες και οι φοιτητές θα έχουν κατανοήσει τη βασική προβληματική της αναγνώρισης και της θέσης της α/στην πολιτική φιλοσοφία του Γερμανικού Ιδεαλισμού και στις σύγχρονες συζητήσεις που συνεχίζουν και αναπτύσσουν αυτήν την προβληματική.

Γενικές Ικανότητες

- ικανότητα κριτικής μελέτης πηγών
- κριτική αποτίμηση επιχειρηματολογίας
- ικανότητα αυτόνομης έρευνας
- δημόσια παρουσίαση σύντομων σχολίων
- συνεργασία στη μελέτη και την παρουσίαση εργασιών

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στο μάθημα αυτό καταρχάς θα εξετάσουμε την έννοια της αναγνώρισης μεταξύ των ανθρώπινων υποκειμένων και τον ρόλο της στην πρακτική και ιδίως στην πολιτική φιλοσοφία του Γερμανικού ιδεαλισμού (Fichte και Hegel). Στο δεύτερο μέρος του μαθήματος θα μελετήσουμε σύγχρονες προσεγγίσεις στην έννοια της αναγνώρισης και θα εστιάσουμε την προσοχή μας στο έργο του Axel Honneth. Το μάθημα θα συνδυάζει ιστορική και συστηματική προσέγγιση των υπό εξέταση ερωτημάτων με στόχο την αξιοποίηση της έννοιας της αναγνώρισης στις σύγχρονες συζητήσεις της πρακτικής φιλοσοφίας.

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Διαλέξεις και μελέτη κειμένων	
ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Συμμετοχή στο σεμινάριο	39 ώρες
	Εβδομαδιαία ανάγνωση, προετοιμασία συνατήσεων και παρουσιάσεων	240 ώρες
	Προετοιμασία τελικής εργασίας	96 ώρες
	Σύνολο	375 ώρες
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Παρουσιάσεις, συμμετοχή, δυνατότητα τελικής γραπτής εργασίας	

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Fichte, Johann Gottlieb (2000): *Foundations of Natural Right*. Translated by Michael Baur. Cambridge, UK: Cambridge University Press.

Hegel, G. W. F. (1991): *Elements of the Philosophy of Right*. Translated by H. B. Nisbet. Cambridge, UK: Cambridge University Press.

Honneth, Axel (1995 [1992]): *The Struggle for Recognition: The Moral Grammar of Social Conflicts*. Translated by Joel Anderson. Cambridge, UK: Polity Press.

ΚΩΔΙΚΟΣ	TRP_401B	ΕΞΑΜΗΝΟ	Δ
ΤΙΤΛΟΣ	Ηθική Φιλοσοφία III: Κράτος και Δικαιοσύνη στην Αρχαία και στην Σύγχρονη Εποχή		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔ. ΩΡΕΣ ΔΙΔ.	ECTS	
Σεμινάριο	3	10	
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ:	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔ/ΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ελληνική		
URL ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Γνωριμία με βασικά έργα πολιτικής φιλοσοφίας της κλασικής αρχαιότητας και με σύγχρονους στοχαστές που αντλούν από αυτά.

Γενικές Ικανότητες

Κατανόηση φιλοσοφικού κειμένου στην ελληνική και στην αγγλική γλώσσα.

Καλλιέργεια κριτικής ικανότητας: αξιολόγηση επιχειρημάτων, διατύπωση πιθανών ενστάσεων και νέων επιχειρημάτων.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Θα μελετηθούν τα ακόλουθα έργα:

Πλάτων, *Γοργίας*

Πλάτων, *Πολιτεία*

Αριστοτέλης, *Πολιτικά*

Alasdair MacIntyre, *After Virtue*

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Η συμμετοχή στο μάθημα προϋποθέτει ανάγνωση των κειμένων που ανατίθενται ανά εβδομάδα, και τα οποία θα συζητώνται διεξοδικά κατά τη διάρκεια των συναντήσεων.	
ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Συμμετοχή στο σεμινάριο	39 ώρες
	Εβδομαδιαία ανάγνωση, προετοιμασία συναντήσεων και παρουσιάσεων	240 ώρες
	Προετοιμασία τελικής εργασίας	96 ώρες
	Σύνολο	375 ώρες
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Προφορικές παρουσιάσεις επιστημονικών άρθρων, συμμετοχή στη συζήτηση, δυνατότητα τελικής γραπτής εργασίας	

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Bobonich, C., 2002, *Plato's Utopia Recast: his later ethics and politics*, Oxford: Oxford University Press.

—, 2015, "Aristotle, political decision making, and the many," in *Aristotle's Politics: a critical guide*, T. Lockwood and T. Samaras (eds.), Cambridge: Cambridge University Press, pp. 142–62.

Cartledge, P., 2009, *Ancient Greek Political Thought in Practice*, Cambridge: Cambridge University Press.

Duvall, T., and P. Dotson, 1998, "Political Participation and *Eudaimonia* in Aristotle's *Politics*" *History of Political Thought*, 29: 21–34.

Frank, J., 2005, *A Democracy of Distinction: Aristotle and the Work of Politics*, Chicago: University of Chicago Press.

Garver, E., 2011, *Aristotle's Politics: Living Well and Living Together*, Chicago: University of Chicago Press.

Keyt, D., and F.D. Miller, Jr., (eds.), 1991, *A Companion to Aristotle's Politics*, New York and Oxford: Oxford University Press, 1991.

—, 2007, *Freedom, Reason, and the Polis: Essays in Ancient Greek Political Philosophy*, Cambridge: Cambridge University Press.

Klosko, G., 2006, *The Development of Plato's Political Theory*, revised edition, Oxford: Oxford University Press.

Kraut, R., 1984, *Socrates and the State*, Princeton: Princeton University Press.

—, 2002, *Aristotle: Political Philosophy*, Oxford: Oxford University Press.

Monson, S. S., 2011, "Recollecting Aristotle: Pro-Slavery Thought in Antebellum America and the Argument of *Politics* Book I," in *Ancient Slavery and Abolition: from Hobbes to Hollywood*, R. Alston, E. Hall, and J. McConnell (eds.), Oxford: Oxford University Press, pp. 247–78.

Schofield, M., 2006, *Plato. Political Philosophy*, Oxford: Clarendon Press.